

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถ
ในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
THE RELATIONSHIP BETWEEN GOODWILL OBTAINING FROM BUSINESS ACQUISITION
AND PROFITABILITY OF LISTED FIRMS IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND (SET)

ลัคนา พูลเจริญ¹
วันชัย ประเสริฐศรี²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายใต้แนวคิดว่าการซื้อธุรกิจจะก่อให้เกิดผลดีแก่องค์กรโดยค่าความนิยมเกิดขึ้นนั้นเป็นการจ่ายเพื่อคาดหวังถึงกำไรส่วนเกินหรือผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2550-2552 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 ตัวอย่าง ยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงินและบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุตัวแปร (Multivariate Multiple Regression Analysis : MMRA) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนที่ใช้คืออัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการทำกำไร

ผลการศึกษาพบว่าค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรซึ่งวัดโดยอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นแต่ค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วย อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรสุทธิ จำแนกตาม 7 กลุ่มอุตสาหกรรม พบว่ามีความสามารถในการทำกำไรแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ค่าความนิยม การซื้อธุรกิจ ความสามารถในการทำกำไร

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร., คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Abstract

The purpose of this study is to investigate relationship between goodwill obtaining from purchase method business and profitability of listed firms in the Stock Exchange of Thailand (SET) under the conceptual study exploring that acquisition of company will result in bettering the organizational performances. The study extends that originating goodwill is paid for expectation of gaining future excess profits or benefits.

The study uses secondary data of listed companies in SET during 2007-2009. There are 208 samples excluding financial business and rehabilitating companies. In data analysis, the study uses frequency, percentage, mean, standard deviation. Multiple regression analysis, multivariate multiple regression analysis (MMRA) in order to describe the relationship between goodwill obtaining from purchase method business and profitability. The ratios used for ratio analysis encompass gross profit margin, Operating profit margin, net profit margin, return on investment (ROI), return on equity (ROE), and average of profitability ratios.

The results indicate that the goodwill is positively correlated with profitability by measuring the return on equity. In contrast, the goodwill does not have correlation with the gross profit margin, operating profit margin, net profit margin and return on investment. Furthermore, the results from comparison of mean of profitability of listed firms measured by gross profit margin also revealed that seven types of different industries have different profitability.

Keywords: Goodwill, Business Acquisition, Business Profitability

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การถดถอยของเศรษฐกิจในปัจจุบันช่วงวิกฤตที่ทำทลายความสามารถของผู้บริหารในการนำพาธุรกิจให้อยู่รอดบนขวากหนามสารพัดรูปแบบ อาทิ เสียเปรียบคู่แข่ง ยอดขายตก ลูกหนี้เก็บเงินไม่ได้ เจ้าหนี้เร่งรัดหนี้ ขาดทุน ขาดสภาพคล่อง ท้ายที่สุดก็คือ การเลิกกิจการ หากประสบปัญหาดังกล่าวเป็นผู้บริหารจะทนจนกระทั่งเลิกกิจการ หรือหาหนทางแก้ปัญหาเสียก่อนที่เหตุการณ์ร้ายสุดจะเกิดขึ้น แนวทางแก้ปัญหา มีหลายรูปแบบ ซึ่งรูปแบบหนึ่งคือ “การควบรวมกิจการหรือการซื้อธุรกิจ” แต่อย่างไรก็ตามการกระทำดังกล่าวก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ตลอดจนข้อกฎหมายซึ่งเป็นอุปสรรค

การควบรวมกิจการมีความสำคัญอย่างมากต่อความอยู่รอดของธุรกิจหากการควบรวมประสบความสำเร็จ กลุ่มบริษัทที่ควบรวมกันหวังว่าหลังจากมีการควบรวมกิจการแล้วจะทำให้สามารถเพิ่มส่วนแบ่งตลาด ผนวกทักษะ เทคโนโลยี และความสามารถในการดำเนินการเข้าด้วยกันลดการแข่งขัน รวมถึงจะสามารถใช้ประโยชน์จากความสามารถของแต่ละกิจการที่มารวมกันทั้งในด้านทรัพย์สิน ทักษะ เทคโนโลยี การตลาด ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ (พัชรินทร์ ไตรรัตน์รุ่งเรือง, 2552)

การซื้อกิจการเป็นกลยุทธ์ขององค์กรที่ต้องการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ถือหุ้น ผู้บริโภคในอนาคตการควบรวมกิจการหรือการซื้อธุรกิจจะเพิ่มมากขึ้นจากการที่บริษัทไทยไปซื้อกิจการหรือไปร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในเอเชียหรือแม้แต่ในยุโรป ก็เริ่มเห็นมากขึ้นเรื่อยๆ ขณะเดียวกันบริษัทที่อยู่ในประเทศไทยอาจจะมีบริษัทจากต่างประเทศหรือที่อยู่ในเมืองไทยเข้ามาซื้อกิจการร่วมทุนกันมากขึ้น เหตุผลการซื้อกิจการบริษัทหลายแห่งในช่วงระยะ 1-2 ปี เพื่อสร้างธุรกิจให้เจริญเติบโตและช่วยกระจายความเสี่ยง นอกจากนี้ยังทำให้มีอสังหาริมทรัพย์เพิ่มเติม ส่งผลทำให้ธุรกิจมีขนาดใหญ่ขึ้นซึ่งตรงกับเป้าหมายของบริษัทที่ต้องการเติบโตเป็นเท่าตัวในทุก ๆ 5 ปี มักขึ้นอยู่กับจังหวะและโอกาสของแต่ละธุรกิจว่ามีเป้าหมายเป็นอย่างไร เช่น บริษัทตั้งเป้าหมายเติบโตทุกปี และช่วยลดต้นทุนและระบบโลจิสติกส์ ตัวอย่างเช่น บมจ.ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล (MINT) ซื้อกิจการบริษัท Oak Apartment Management เจ้าของโรงแรมแกรนด์ ไฮเต็ล และร้านอาหาร Ribs and Rumps ในออสเตรเลีย เมื่อปี 2554 ส่วนภายในประเทศยังเข้าถือหุ้น 31% มูลค่าเงินลงทุน 1,097 ล้านบาท ในร้านอาหารเอสแอนด์พี กับ บมจ.เอส แอนด์ พี ซินดิเคท (S&P) และซื้อโรงแรมบุณฑริก วิลล่า แอนด์ สวีท หนึ่งในโรงแรมระดับหรู บนหาดลาฮัน จ.ภูเก็ต ใช้เงินลงทุน 2,000-3,000 ล้านบาท เหตุผลที่ทำให้ MINT มีนโยบายซื้อกิจการอย่างต่อเนื่อง เพราะสามารถสร้างธุรกิจให้เติบโตปีละ 15-20% ซึ่งเติบโตกว่าธุรกิจที่สร้างขึ้นเองที่เติบโตเพียง 12% (www.set.or.th/th/market/)

หากจะมองถึงนักลงทุนที่มีฐานะเป็นหน่วยงานธุรกิจหนึ่ง การที่หน่วยงานธุรกิจจะตัดสินใจลงทุนในธุรกิจหรือเข้าซื้อเงินลงทุนของกิจการใดนั้น แน่ใจว่าย่อมมีวัตถุประสงค์ในการลงทุนเป็นต้นว่าเพิ่มขนาดและศักยภาพของธุรกิจ การกระจายความเสี่ยงของธุรกิจการเพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การเกิดการประหยัดต่อขนาด เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วกิจการที่ทำการรวมธุรกิจจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การรวมธุรกิจ ภายในเนื้อหาที่กล่าวไว้ว่าสินทรัพย์ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมาต้องประกอบกันขึ้นเป็นธุรกิจ หากสินทรัพย์ที่ได้มาไม่ใช่หน่วยธุรกิจ กิจการที่นำเสนอรายงานต้องบันทึกรายการหรือเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นการซื้อ

สินทรัพย์ กิจกรรมต้องบันทึกบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจโดยถือปฏิบัติตามวิธีซื้อโดยระบุผู้ซื้อ กำหนดวันที่ซื้อ รับรู้และวัดมูลค่าของสินทรัพย์ที่ได้มาที่ระบุได้หนี้สินที่รับมาและส่วนของผู้ที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อ และรับรู้และวัดมูลค่าของค่าความนิยมหรือกำไรจากการต่อรองราคาซื้อ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552)

ค่าความนิยมเป็นจำนวนเงินที่ผู้ซื้อธุรกิจยอมจ่ายออกไปเพื่อแลกกับผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่จะได้รับกลับคืนมาสู่กิจการในอนาคต เสมือนสิ่งบ่งชี้ว่ากิจการที่ได้ซื้อมานั้นมีศักยภาพในการดำเนินงาน โดยอาจเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่สามารถระบุได้อย่างเด่นชัด เช่น ชื่อเสียงที่มีมาช้านานของกิจการ ความสามารถของผู้บริหาร สิทธิพิเศษทางการค้า ฯลฯ (ชลธิชา นาคะวิสุทธิ, 2547) ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่ากิจการที่ได้ซื้อมามีศักยภาพในการดำเนินงานที่ดี โดย (George & Norman, 1974 อ้างใน ศิริดา นวลประดิษฐ์, 2547) ได้ให้ความหมายของค่าความนิยมไว้ในหนังสือ Accounting for Goodwill กล่าวคือ ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจเป็นมูลค่าส่วนเกินของการประมาณการกำไรในอนาคตของธุรกิจที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนในส่วนของผู้เป็นเจ้าของเมื่อพิจารณาภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน อีกทั้งยังเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าของค่าความนิยมกับความสามารถในการทำกำไร การจ่ายซื้อค่าความนิยม (ต้นทุนการซื้อธุรกิจที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้) เกิดขึ้นเนื่องจากการคาดการณ์ถึงกำไร ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการลงทุน กิจการที่ถูกซื้อโดยส่วนใหญ่มิได้ถือว่าเป็นการรักษากลุ่มของสินทรัพย์ให้คงอยู่แต่ถือว่าเป็นการคงไว้ซึ่งกำไรในอนาคต ดังนั้นในการซื้อธุรกิจซึ่งกิจการคาดหวังว่ากำไรอยู่ในอัตราปกติที่จะไม่มีการซื้อสำหรับส่วนที่เกินกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิซึ่งจะถือเป็นค่าความนิยมอย่างแน่นอน จึงอาจกล่าวได้ว่าการจ่ายเงินสำหรับการคาดหวังในกำไรที่สูงขึ้นถือเป็นการจ่ายซื้อสำหรับค่าความนิยมของกิจการที่ซื้อมา

ในอดีตที่ผ่านมา มีผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไร (Chauvin and Hirschey, 1994 อ้างถึงใน ศันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล, 2548; ศิริดา นวลประดิษฐ์, 2547) จากผลการศึกษาพบว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรสุทธิที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร และต่อมามีผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการวัดผลการดำเนินงานโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินจากงบการเงินซึ่งจัดขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง (ศิริดา นวลประดิษฐ์, 2547) จากผลการศึกษาพบว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรที่เป็นการวัดผลการดำเนินงานตามปกติของกิจการ และต่อมามีผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ศันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล, 2548) จากผลการศึกษาพบว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานในอนาคตแต่ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจไม่มีความสัมพันธ์กับกระแสเงินสดในอนาคต

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าการรวมตัวกันเป็นหนทางที่จะแก้ไขปัญห โดยการซื้อธุรกิจจะทำให้ขนาดของสินทรัพย์ใหญ่ขึ้น มีฐานะการเงินแข็งแกร่งขึ้น การซื้อธุรกิจไม่เพียงแต่เป็นการรวมสินทรัพย์ที่มีตัวตนเท่านั้น แต่เป็นการรวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตนด้วย เช่น สัมปทานต่าง ๆ ที่ได้รับจากภาครัฐบาล ลิขสิทธิ์ หรือ สิทธิบัตร และค่าความนิยม ค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจเป็นตัวแสดงถึงศักยภาพหรือความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นอันเป็นผลตอบแทนจากการซื้อธุรกิจ รวมทั้งการได้รับรายได้ส่วนเกินจากกิจการที่ซื้อมาส่งผลให้มีโอกาสได้รับกำไรเฉลี่ยที่เกินปกติ จึงเป็นแนวคิดให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารายการค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไร

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ผู้บริหารนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อก่อให้เกิดผลดีต่อการลงทุน
2. ผู้ใช้งบการเงินได้นำข้อมูลจากการวิจัยไปช่วยในการตัดสินใจคาดการณ์ถึงผลการดำเนินงานในอนาคต สภาพคล่องของกิจกรรมดำเนินงานในกิจการที่แสดงมูลค่าความนิยมเอาไว้เพราะข้อมูลที่ได้จะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจถึงผลตอบแทนที่จะได้รับในอนาคตได้ดี
3. เป็นข้อมูลสำหรับนักลงทุนที่ต้องการลงทุนในหุ้นของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นแนวทางในการศึกษาขั้นต่อไปเกี่ยวกับรายการค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจ เช่น การศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีของรายการค่าความนิยม ว่าได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้อย่างไรบ้าง

ระเบียบวิธีวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยตัวแปรที่สนใจศึกษาตัวแปรอิสระ: ตัวแปรอธิบาย คือค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจ โดยเป็นค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจของกิจการหลังจากหักค่าเผื่อการด้อยค่าออกแล้วทั้งนี้ได้ปรับมูลค่าของค่าความนิยมในรูปสัดส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวม เนื่องจากค่าความนิยมที่รวบรวมได้นั้นมีแหล่งที่มาจากบริษัทที่มีความแตกต่างกันในด้านขนาดของกิจการ

ค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจเป็นตัวที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้จ่ายซื้อที่มีต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นตามมาในภายหลังจากการซื้อธุรกิจดังนั้นค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความสามารถในการทำกำไร จึงเป็นที่มาของสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 H_1 : ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาในเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ซึ่งมีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างจะไม่รวมถึงหน่วยลงทุน บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ และบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อันได้แก่ หมาวดธนาคาร หมาวดเงินทุน และหลักทรัพย์ และหมวดประกันภัยและประกันชีวิต

2. การวิจัยนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินของกลุ่มตัวอย่างที่มีรอบระยะเวลาบัญชีประจำปี พ.ศ. 2550-2552

3. งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของกลุ่มตัวอย่าง จะต้องแสดงรายการค่าความนิยมเนื่องมาจากมีการรวมกิจการ ทั้งนี้รายการค่าความนิยมอาจแสดงในส่วนต่าง ๆ ของงบดุลดังนี้

1) แสดงรายการแยกต่างหาก ในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

2) แสดงรายการเป็นยอดรวมเดียวกันกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ๆ ในหมวดสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และเปิดเผยรายละเอียดของรายการค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3) แสดงรายการเป็นยอดรวมเดียวกันกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

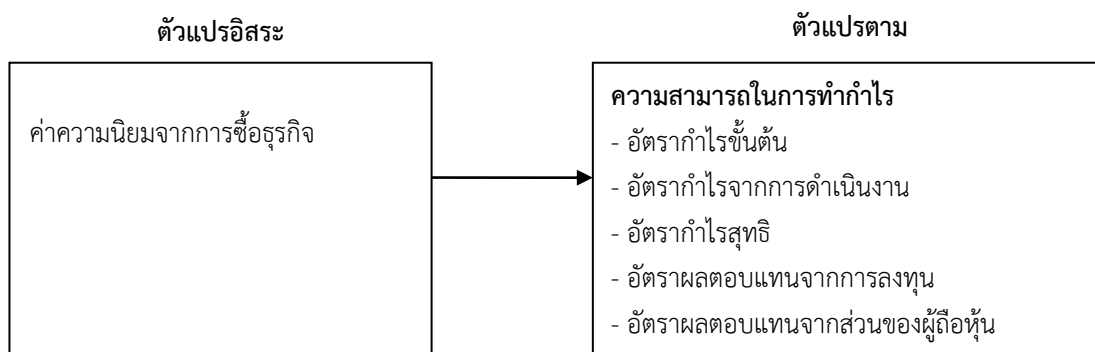
ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ของงานวิจัยครั้งนี้คือค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจที่เปิดเผยในงบการเงินประจำปี รายการค่าความนิยมที่เกิดขึ้นของแต่ละบริษัทอาจไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้เพราะความแตกต่างกันของขนาดบริษัท ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลอยู่บนฐานเดียวกันและสามารถเปรียบเทียบกันได้จึงใช้สินทรัพย์รวมของบริษัทที่เกิดรายการค่าความนิยมเป็นฐานของตัวแปรอิสระ

$$\text{ตัวแปรอิสระบนฐานสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ค่าความนิยมสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวด}}$$

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ของงานวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรดังนี้

1. อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)
2. อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)
3. อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)
4. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI)
5. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

6. กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจ หมายถึง มูลค่าคงเหลืออยู่ของต้นทุนการรวมธุรกิจหลังจากหักด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ หนี้สิน สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อแล้ว (ดุขฎี สงวนชาติ และ วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2550)

การซื้อธุรกิจ หมายถึง การรวมธุรกิจที่ผู้ซื้อเข้าควบคุมสินทรัพย์สุทธิและการดำเนินงานเพื่อร่วมรับความเสี่ยงและประโยชน์จากการรวมกิจการ (ดุขฎี สงวนชาติ และ วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2550)

ความสามารถในการทำกำไร หมายถึง ความสามารถที่วัดได้จากอัตราส่วน เช่น อัตรากำไรขั้นต้น อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ธารินี พงศ์สุพัฒน์, 2551)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง บริษัทที่มีหุ้นได้รับการจดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตให้ทำการซื้อขายได้ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (POEMS, 2552: ออนไลน์) ที่แสดงรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจตามวิธีซื้อธุรกิจ (Purchase method) ไว้ในงบดุลหรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน ในช่วงปี พ.ศ. 2550-2552 โดยไม่รวมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ หน่วยลงทุน บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน และบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ

เครื่องมือวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น ได้รวบรวมข้อมูลค่าความนิยม (Goodwill) ข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เช่น กำไรขั้นต้น (Gross profit Margin) ยอดขายสุทธิ (Net Sales) กำไรจากการดำเนินงาน (Income from operations) กำไรสุทธิ (Net income) สินทรัพย์รวม (Total assets) ส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Stockholder equity) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเหล่านี้คือ งบการเงินที่ถูกจัดทำและนำเสนอต่อสาธารณชนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยประเภทและหมวดอุตสาหกรรม (Type of Industry) เก็บจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลมาทำการประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการรวบรวม วิเคราะห์ และสรุป ลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล โดยข้อมูลของตัวแปรอิสระซึ่งหมายถึงค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ และตัวแปรตามซึ่งหมายถึง อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment: ROI) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) จากนั้นข้อมูลต่างๆ จะถูกนำมาวิเคราะห์ขั้นต้นในรูปแบบของข้อมูลเพื่ออธิบายลักษณะเบื้องต้นของตัวแปร ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมด (Mean) ค่ามัธยฐานของข้อมูล (Median) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาทำการวิเคราะห์ในขั้นสูงเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับความสามารถในการ

ทำกำไร ซึ่งใช้วิธี การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พหุตัวแปร (Multivariate Multiple Regression Analysis: MMRA) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 1 ตัว จากการวิจัยครั้งนี้ กำหนดให้ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดลองคือค่าความนิยม (Goodwill) จากการรวมธุรกิจ ตัวแปรตามคือ ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งประกอบไปด้วยอัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity : ROE)

3) การวิเคราะห์ความแปรปรวนความสามารถในการทำกำไรโดยใช้ (One-Way ANOVA) เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างกันของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบไปด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มวัสดุดิบสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากรกลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี เพื่อทดสอบความแตกต่างความสามารถในการทำกำไรของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรมว่ามีความสามารถในการทำกำไรแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลค่าความนิยมและตัวแปรควบคุมอื่นๆ ในช่วงปี พ.ศ.2550-2552 พบกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งสิ้น 208 ตัวอย่างจาก 70 บริษัท โดยการเปิดเผยค่าความนิยมนั้นได้แสดงไว้ภายใต้ข้อบัญญัติที่หลากหลายกันไปที่มีความหมายเช่นเดียวกับข้อบัญญัติค่าความนิยม เช่น ส่วนเกินเงินลงทุนที่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชี ส่วนเกินของราคาหุ้นที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ เป็นต้น แต่กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 70.67 จะแสดงไว้ในข้อบัญญัติค่าความนิยมภายใต้หัวข้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (Intangible Assets) มากที่สุด โดยนิยมแสดงรายการค่าความนิยมไว้เป็นยอดรวมกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประเภทอื่นๆ และเปิดเผยรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือแสดงเป็นหนึ่งรายการไว้ในงบดุล ตามลำดับจำนวนข้อมูลค่าความนิยมของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีปริมาณใกล้เคียงกันในแต่ละปี โดยปริมาณข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบได้มากในอุตสาหกรรมกลุ่มบริการ เนื่องจากมีหมวดอุตสาหกรรมย่อยๆ ที่อยู่ในกลุ่มนี้มากที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอุตสาหกรรมประเภทอื่น รองลงมาคือกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มเทคโนโลยี

การทดสอบสถิติเชิงพรรณนาของค่าความนิยมได้แสดงให้อยู่ในรูปของอัตราส่วน ค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวม เพื่อต้องการแสดงถึงสัดส่วนของค่าความนิยมจากยอดสินทรัพย์รวมและให้ข้อมูลที่แสดงสามารถเปรียบเทียบกันได้ในแต่ละอุตสาหกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา โดยมีค่าความนิยมคิดเป็นสัดส่วนตั้งแต่ร้อยละ 0.00004 – 0.3973 ของสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยโดยประมาณ 0.1718 – 0.2798 ของสินทรัพย์รวม ผลการทดสอบสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรตาม พบว่าอัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ ถือเป็นอัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไรแบบต่างๆ มากน้อยเมื่อเทียบกับยอดขาย เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตรากำไรต่าง ๆ มากน้อยเมื่อเทียบกับยอดขาย เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตรากำไรต่างๆ แล้วมีค่าเฉลี่ยของอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 23.07 ของยอดขายถ้ามีเปอร์เซ็นต์ค่าเฉลี่ยสูงยิ่งดี อัตรากำไรจากการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 14.5 ของยอดขาย อัตรากำไรสุทธิมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 11.39 ของยอดขาย ค่าเฉลี่ยในอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 7.36 และค่าเฉลี่ยผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้นร้อยละ 13.84

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของค่าความนิยมที่มีต่ออัตราความสามารถในการทำกำไร

ตัวแปร	R	R ²	Adjusted R ²	b	S.E. _{est}	β	t	Sig
Gross Profit Margin	0.630	66.65	66.45	32.978	17.081	0.133	1.931	0.055
Operating Profit Margin	0.351	47.72	47.52	10.238	19.012	0.037	0.539	0.591
Net Profit Margin	0.281	51.65	51.25	17.018	17.568	0.067	0.969	0.334
Return On Investment : ROI	0.586	15.80	15.60	3.647	6.168	0.041	0.591	0.555
Return On Equity : ROE	0.506	61.96	61.76	37.032	12.647	0.200	2.928	0.004*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยที่ :

R คือ ค่าแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

R Square คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²)

Adjusted R Square คือ ค่า R Square ที่มีการปรับแก้ให้เหมาะสมใช้ในกรณีที่มีกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย (R²_{Adj})

b คือ แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวพร้อมทั้งค่าคงที่เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสมการ

พยากรณ์ Std. Error of the Estimate คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ตัวแปรตามด้วยตัวแปรอิสระ (S.E._{est})

Beta คือ การแสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐานสำหรับสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

ค่า t และ Sig. คือ ค่าสถิติที่และค่าความน่าจะเป็น (Sig.) ของการทดสอบ t สำหรับทดสอบตัวแปรอิสระ เพื่อพยากรณ์ว่า ถ้าค่า t มีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญ (หรือค่า Sig. มีค่าน้อยหรือเท่ากับระดับนัยสำคัญที่กำหนด) แสดงว่า สามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์ได้

1. ทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตรากำไรขั้นต้น ในตารางที่ 4.7 ปรากฏว่าค่าความนิยมสามารถพยากรณ์อัตรากำไรขั้นต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.055 คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.630 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R²_{Adj}) เท่ากับ 66.45 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E._{est}) เท่ากับ 17.081 สามารถทำนายได้ 32.978

ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.055 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน กล่าวคือค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรขั้นต้น

2. ทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตรากำไรจากการดำเนินงาน ในตารางที่ 4.7 ปรากฏว่าค่าความนิยมสามารถพยากรณ์อัตรากำไรจากการดำเนินงาน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.591 คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.351 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R²_{Adj}) เท่ากับ 47.72 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E._{est}) เท่ากับ 19.012 สามารถทำนายได้ 10.238

ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.591 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน กล่าวคือค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรจากการดำเนินงาน

3. ทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตรากำไรสุทธิ ในตารางที่ 4.7 ปรากฏว่าค่าความนิยมสามารถพยากรณ์อัตรากำไรสุทธิ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.334 คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.281 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2_{Adj}) เท่ากับ 51.65 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E._{est}) เท่ากับ 17.568 สามารถทำนายได้ 17.018

ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.334 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน กล่าวคือค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิ

4. ทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment: ROI)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ในตารางที่ 4.7 ปรากฏว่าค่าความนิยมสามารถพยากรณ์อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.555 คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.586 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2_{Adj}) เท่ากับ 15.60 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E._{est}) เท่ากับ 6.168 สามารถทำนายได้ 3.647

ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.555 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน กล่าวคือค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

5. ทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของค่าความนิยมกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในตารางที่ 4.7 ปรากฏว่าค่าความนิยมสามารถพยากรณ์อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004 คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.506 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (R^2_{Adj}) เท่ากับ 61.76 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E._{est}) เท่ากับ 12.647 สามารถทำนายได้ 37.032

ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.004 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานได้ กล่าวคือค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษารายการค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจในงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ค่าความนิยมจากกลุ่มตัวอย่าง 208 ตัวอย่าง ได้เปิดเผยไว้ภายในใต้ข้อบัญญัติ ส่วนเกินเงินลงทุนที่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชี ส่วนเกินของราคาหุ้นที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ ส่วนใหญ่แสดงข้อบัญญัติค่าความนิยมภายใต้หัวข้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (Intangible Assets) โดยนิยมแสดงรายการค่าความนิยมไว้เป็นยอดรวมกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนประเภทอื่น และเปิดเผยรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือแสดงเป็นหนึ่งรายการไว้ในงบดุล ซึ่งต่างจากงานวิจัย Duvall et al. (1992) พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่นิยมแสดงรายการและมูลค่าของค่าความนิยมไว้ในงบแสดงฐานะการเงินมากกว่าการแสดงรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือรายงานประจำปี

สัดส่วนของค่าความนิยมจากยอดสินทรัพย์รวมมีค่าเฉลี่ยโดยประมาณ 0.1718 – 0.2798 หากเทียบกับงานวิจัยในอดีตซึ่งทำการศึกษาดังกล่าวของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศสหรัฐอเมริกาของ Duvall et al. (1992) ได้มีสัดส่วนค่าความนิยมโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.3 ของสินทรัพย์รวมหรืองานวิจัยของ McCarthy and Schneider (1995) ที่มีค่าอยู่ระหว่างร้อยละ 3-46 ของสินทรัพย์รวม จะเห็นได้ว่าปริมาณค่าความนิยมของกลุ่มบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกามีจำนวนมากและค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศไทย เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจซึ่งส่งผลต่อตลาดทุนในแต่ละประเทศให้มีความแตกต่างกันไป อีกทั้งมาตรฐานการบัญชีของไทย (TAS) ที่ยึดมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IAS) ยังได้มีแนวทางปฏิบัติในการกำหนดระยะเวลาตัดจำหน่ายค่าความนิยมที่แตกต่างจากมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาในฉบับเดิม (APB) เรื่อง การรวมธุรกิจ (Business Combinations) ที่ให้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมได้ภายใน 40 ปี แต่มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IAS) กำหนดให้ตัดจำหน่ายได้เพียง 20 ปีเท่านั้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อภิปรายผลดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไรโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ พหุตัวแปร (Multivariate Multiple Regression Analysis: MMRA) ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรที่วัดได้จากอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ ศิริดา นวลประดิษฐ์ (2547) ว่าค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจ โดยที่ผู้ซื้อยอมจ่ายต้นทุนในการซื้อมากกว่าสินทรัพย์สุทธิของกิจการผู้ขายนั้น จึงเป็นการคาดหวังผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่มีใช้ตัวเงิน (Non-monetary Benefits) ภายหลังจากการรวมธุรกิจไปแล้ว เช่น การเพิ่มหรือขยายโอกาสทางการตลาด ศักยภาพในการผลิต เสริมสร้างแผนกลยุทธ์ การแลกเปลี่ยนความรู้ความสามารถและทรัพยากรในด้านการบริหารการจัดการ ฯลฯ เพื่อให้กิจการดำรงอยู่ต่อไปได้ และเกิดความสามารถในการสร้างกำไรส่วนเกินในอนาคตจากการลงทุนร่วมกันตามที่ (Seams, Brozovsky และ Shoulders (2001) Lewis และ Pendrill (2000) Keiso, Weygandt และ Warfield (2001) Baker, Lembke และ King (2002) ได้กล่าวไว้ประกอบกับปัจจัยในการดำเนินงานของกิจการมิได้มีเพียงสินทรัพย์ที่มีตัวตนเท่านั้นหากแต่ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายหลังจากการซื้อกิจการไปแล้วไม่สามารถรับรู้ได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 51 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

3. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไร ใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม พบว่าในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค กลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี ที่วัดด้วยอัตรากำไรขั้นต้น และอัตรากำไรสุทธิ ซึ่งทั้ง 2 อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่จะแสดงความสามารถของบริษัทในการเปลี่ยนแปลงของยอดขายให้เป็นกำไรขั้นต้นต่างๆ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่าทั้ง 7 กลุ่มอุตสาหกรรมมีความสามารถใน

การทำกำไรแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งอัตราความสามารถในการทำกำไรเป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถในการทำกำไรของแต่ละบริษัทนักวิเคราะห์ทางการเงินมักใช้ในการวัดนี้ในผู้ประเมินผลประกอบการของบริษัท โดยพิจารณาจากยอดขาย สินทรัพย์ ส่วนของผู้ถือหุ้น หุ้น หรือมูลค่าหุ้น กำไรเป็นปัจจัยสำคัญที่นักลงทุนใช้ในการลงทุนในกิจการต่างๆ บริษัทที่มีผลประกอบการไม่ดี ไม่สามารถทำกำไรได้จะส่งผลให้ไม่สามารถดึงดูดเงินลงทุนจากแหล่งทุนภายนอกได้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทางการเงินก็สนใจในผลกำไรเช่นกันเพราะมันคือเครื่องสะท้อนถึงอนาคตของบริษัทและความพยายามในการหาเงินเพื่อชำระหนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายล้วนแล้วแต่ให้ความสนใจในการทำผลกำไรของบริษัท เพราะมันมีความสำคัญอย่างมากในการเพิ่มมูลค่าของบริษัทในอนาคต การวัดผลการทำกำไรของบริษัท หากเราจะดูจากงบการเงินเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอเพราะเราจะไม่สามารถตีความลงไปได้ลึกมากนัก การนำอัตรากำไรของบริษัทมาช่วยในการวิเคราะห์ จะช่วยให้สามารถมองภาพสถานการณ์และการทำกำไรของบริษัทได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยครั้งนี้ ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของค่าความนิยมสำหรับนำไปวิเคราะห์ หรือใช้ตัดสินใจในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ปรากฏในงบดุล เพราะค่าความนิยมมิได้เป็นเพียงผลต่างระหว่างต้นทุนที่จ่ายไปกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ ณ วันซื้อกิจการเท่านั้น แต่ยังสามารถแสดงถึงผลกำไรในอนาคตกลับคืนสู่องค์กรตามทฤษฎีทางบัญชีหรืองานวิจัยในอดีตที่กล่าวไว้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ชลธิชา นาคะวิสุทธิ. (2547). ค่าความนิยม. วารสารนักบริหาร, 24(3), 94-97.
- ดุขฎิ สงวนชาติ,วรศักดิ์ ทุมมานนท์. (2550). การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก <http://www.set.or.th/th/market/>
- ธารินี พงศ์พัฒน์. (2551). การบัญชีขั้นสูง. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล.
- พัชรินทร์ ไตรรัตน์รุ่งเรือง. (2552). การบัญชีหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศันสนีย์ สุริยเชิดชูสกุล (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ศิริดา นวลประดิษฐ์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. สืบค้นจาก <http://www.fap.or.th>
- Duval, L., Robinson, J. R., & Thompson, R.B. (1992, June). Can investors unravel the effects of goodwill accounting? *Accounting Horizons*, 1-14.
- McCarthy, M. G., & Schneider, D.K. (1995). Market perception of goodwill: Some empirical evidence. *Accounting and Business Research*, 26(1), 69-81.